

נובמבר 2022

דוח פעילות המערך לקידום נשים במדע ולשויון מגדרי מכון ויצמן למדע לשנת תשפ"ב

מוגש ע"י צוות המערך: פרופ' עידית שחר

ראש המערך לקידום נשים במדע ולשויון מגדרי
תפקידים נוספים במכון ויצמן:
חוקרת פעילה בפקולטה למדעי החיים, המחלקה לאימונולוגיה מערכתית
יו"ר ועדת מגדר מכון ויצמן למדע

לימור רימון

ראש תחום מגדר
המערך לקידום נשים במדע ולשויון מגדרי

להלן דיווח פעילות המערך, הפעילות שלנו השנה התרכזת בכמה היבטים בהתאם לאוכלוסיות
השונות הפועלות במכון:

1. מדעניות המכון
2. מדעניות הסגל
3. סטודנטיות ופוסטדוקיות
4. פוסטדוקיות ישראליות בחו"ל
5. כלל הקמפוס

1. מדעניות המכון

קשר עם מדעניות צעירות במכון

התקיים במהלך השנה סבב פגישות וביקורים במעבדות של המדעניות הצעירות, נפגשנו עם כ- 20
מדעניות. מטרת הפגישות היתה הכרות עם המערך לקידום נשים והפעילויות השונות שלו. לשמוע
על מצבן המקצועי והאישי, קליטתן במכון והאם ישנו צורך בעזרה או תמיכה של המערך.

מפגש מדעניות

המשכנו בקיומה של מסורת מפגש של כלל מדעניות המכון אשר בו ציינו וברכנו את המדעניות
החדשות של המכון, את מי שקיבלה קביעות, העלאה בדרגה וזכתה בפרסים בשנה האחרונה. מפגש
זה מאפשר הכרות מעמיקה של המדעניות אחת עם השניה, גיבוש ויצירת קשרים.

פורום אמהות חד הוריות

ישנו אחוז ניכר של מדעניות חד הוריות אשר שילוב בית ומשפחה מהווה עבורן אתגר באופן מיוחד.
ביוזמתה של פרופ' נטע רגב הוקם פורום מדעניות חד הוריות, במסגרת הפורום הן דנות באתגרים
שלהן כאמהות חד הוריות ובפתרונות האפשריים לאתגרים. המוסד תומך ומלווה ואף מיישם חלק

ניכר מהפתרונות המוצעים למשל: תמיכת המוסד בנסיעה עם ילדים לכנסים, העדפה לקבלת מקום בגן הילדים, במגורים של המכון ועוד.

תמיכה בתוכנית הרוחב הלאומית

מכון ויצמן למדע תומך בתוכנית הרוחב הלאומית שבראשה עומדות פרופ' דניאלה גולדפרב ממכון ויצמן ופרופ' רחל ארהרד מאוניברסיטת ת"א. תמיכת המכון הינה כספית ומתן עזרה אדמיניסטרטיבית במידת הצורך. אנו רואות חשיבות רבה ומבורכת בפעילות של תוכנית זאת ובהקמת ארגון הפרופסוריות בישראל.

2. מדעניות הסגל

מדעניות הסגל חיוניות לעבודת המדע במכון ויצמן, מסלול זה ייחודי למכון ויצמן ובמסלול ישנו קביעות והעלאות בדרגה. אמנם, הנשים הן הרוב באוכלוסיה זאת, אך, מהנתונים עולה כי ישנו פער שאינו נוטה לטובת הנשים בזמן לקידום. לפיכך התקבלה החלטה שמדעני הסגל יוערכו כל שנתיים על ידי המנהלים האישיים שלהם והדיקנים במטרה לתת להם תמונה כוללת על מצבם ולעודד את המוכנים להגיש את התיק שלהם להעלאה בדרגה בזמן.

מפגש מדעניות סגל

לראשונה, ערכנו מפגש לכלל מדעניות הסגל, אשר בו ציינו את מדעניות הסגל שהצטרפו למכון, את מי שקיבלה העלאה בדרגה, קביעות וזכתה בפרסים בשנה האחרונה. מפגש זה מעצים את העשייה של מדעניות הסגל ואת תרומתן למכון. המפגש מאפשר הכרות מעמיקה שלהן אחת עם השניה, גיבוש ויצירת קשרים.

3. סטודנטיות ופוסט-דוקטוריות

תמיכה בנסיעה לחיפוש מעבדה להשתלמות פוסט-דוקטורט

המכון מעניק תמיכה כספית לדוקטורנטיות אשר נוסעות לראיונות במעבדות באונברסיטאות בחו"ל. תמיכה זאת מהווה עידוד ליציאה להשתלמות ואפשרות לבחון את האפשרויות השונות ליציאה לפוסט דוקטורט טרם המעבר.

תמיכה בסטודנטיות ומדעניות צעירות לנסיעה לכנס עם ילדים בגיל הרך

המכון מעניק תמיכה כספית למי שמבקשת לנסוע לכנס עם ילד עד גיל שנה ומלווה. התמיכה מכסה את עלות התינוק והמלווה. דוקטורנטיות ומדעניות רבות משתמשות בתמיכה זאת, זה מאפשר להן לנסוע לכנסים חשובים בקריירה המדעית שלהן, הן לשמירה על קשרי עבודה והן להצגת המחקר.

קורס שילוב אמהות ומדע

מכון ויצמן מפעיל קורס בנושא שילוב אימהות ומדע לדוקטורנטיות. מנחות את הקורס שלוש מדעניות: פרופ' מאיה שולדינר, דר' שירה רווה, דר' מיטל אורן. הקורס נותן כלים להתמודדות מיטבית עם לידה והריון ראשוניים, החל משלב חופשת הלידה, חופשת הלידה עצמה והחזרה ממנה. התגובות על קורס זה מצוינות והוא מאוד מבוקש.

ימי אוריינטציה ופגישות

אורנטציה

פרופ' שחר לוקחת חלק פעיל באורנטציות לסטודנטים חדשים בתחילת השנה האקדמית. הסטודנטים ות שומעים על התוכניות השונות ועל מה שיש למערך להציע להם.

מפגש דוקטורנטיות עם פוסטיות ישראליות בחו"ל

נערך מפגש בזום של דוקטורנטיות עם פוסט דוקיות, המפגש נוהל ע"י פוסטית והיה בצורת פאנל של שאלות ותשובות.

מפגש של דוקטורנטיות עם בני.ות הזוג עם מדעניות ובני.ות זוגן שחזרו מפוסט דוקטורט

נערך ערב "גבינות ויין" שבו נפגשו דוקטורנטיות מהמכון ובני.ות הזוג עם מדעניות של המכון עם בני.ות הזוג שלהם. במפגש הם שמעו על החוויות של מי שחזרו מפוסט ויכלו לשאול את בני הזוג לגבי מה שמעניין אותם לדעת ולשמוע.

סדנת מנהיגות

קהל היעד דוקטורטיות בתחילת דרכן, בשנה ראשונה ושניה. הסדנה נערכה בזום בגלל מגבלות הקורונה שהיו השנה וכללה שישה מפגשים של 3.5 שעות לקבוצה אינטימית אשר מחויבת לתהליך. הסדנה עסקה בכלים לדוקטורט מוצלח, ופיתוח מנהיגות.

סדנא לפיתוח קריירה

קהל היעד דוקטורטיות משנה שלישית. הסדנה נערכה בזום בגלל מגבלות הקורונה שהיו השנה וכללה חמישה מפגשים של 3.5 שעות לקבוצה אינטימית אשר מחויבת לתהליך. הסדנה עסקה בדילמות השונות לפיתוח קריירה, כלים להצגת המחקר שלהן ועצמן, פיתוח קשרי עבודה ועוד.

פורום סטודנטיות

פורום בפקולטות

בכל אחת מהפקולטות של כימיה, מתמטיקה ומדעי המחשב ופיסיקה קיים פורום סטודנטיות עצמאי, הן מנהלות את מפגשי הפורום בעידוד ותמיכה כספית שלנו ושל הפקולטה. השנה מזה שנים רבות הוקם פורום סטודנטיות בפקולטה לפיסיקה אשר ההיענות בו היא גבוהה. חשיבות הפורומים היא עצומה. הסטודנטיות מרגישות שיש להן קבוצת תמיכה, קשרי חברות ושהן מקבלות תכנים חשובים להמשך התואר שלהן והקריירה המדעית שמלאה בצמתי החלטה ובאתגרים שונים.

חכמאמא

הצטרפנו השנה ליוזמה זאת, הקיימת במספר אוניברסיטאות. זהו פרויקט חוצה פקולטות אשר עומדות בראשו שלוש דוקטורנטיות מהפקולטה לכימיה. הפרוייקט מקשר בין אמהות חדשות ואמהות מנוסות יותר כמנטורית אישית המלווה בתהליך האימהות הצעירה והשילוב חזרה בלימודים ובמעבדה.

תוכנית ליווי אישי (מנטורינג)

התוכנית פועלת בקמפוס מזה מספר שנים, התוכנית מאפשרת לכל סטודנטית לתואר שני, דוקטורנט ופוסטדוק לקבל ליווי אישי ממדענית שאינה המנחה הישירה שלה ושאינה מהמחלקה שלה. השנה, צרפנו כמנטוריות גם את מדעניות הסגל. הליווי עוסק בנושאים של קריירה, שילוב מדע ומשפחה, אישיים (למעט המדע). ראש התוכנית היא פרופ' טלילה וולק.

4. כוסטדוקיות ישראליות בחו"ל

המערך רואה חשיבות גדולה בקשר עם הפוסטיות בחו"ל לצורך חיזוק הקשר שלהן עם המוסדות בארץ, ובעיקר עם מכון ויצמן. ההכרות עמן מהווה עבורנו דרך להיות איתן בקשר ולעודד אותן להגיש מועמדות למשרה במכון ויצמן.

מאגר פוסטדוקיות

הקמנו מאגר מידע שעובר בתהליך מחשוב, רשומות אליו כ- 250 פוסטדוקיות ישראליות ממוסדות שונים בעולם. זה מאפשר לנו להיות בקשר רציף איתן כפי שיפורט בהמשך.

מפגשים רבעוניים

אנו קיימנו פגישות וסדנאות זום במהלך השנה עם הפוסטיות בנושאים שונים כגון: הרצאות, סדנא להתמודדות לאחר הקורונה, פאנל של מדעניות בהשתתפות נשיא המכון ועוד. ההשתתפות היתה נרחבת, המשובים היו מאוד חיוביים.

גיוס פרו-אקטיבי

אנו מעודדות הפוסטיות לשלוח אלינו קו"ח ואבסטרקט על עבודתן בפוסט-דוק, החומרים נשלחים למחלקות השונות לצורך הכרות עמן. כתוצאה מכך, כמה מהמחלקות יצרו קשר עם הפוסטיות ואף היו מי שהוזמנו לתת סמינר במכון.

מפגשים אישיים

פרופ' עידית שחר ערכה מפגשים אישיים עם פוסטיות בחו"ל, המפגשים התקיימו בלוס אנג'לס, ניו-יורק, יוסטון ובוסטון. במפגשים עידית למדה רבות על התמודדויות הפוסטיות, האתגרים והחששות שלהן, ניכר היה שהקשר עם המוסדות בארץ חשוב להן.

פרסים לעידוד ליציאה לפוסט-דוקטורט

מכון ויצמן יזם ומפעיל כמה תוכניות דגל וביניהן:

התוכנית הלאומית לפרסי מחקר בתר-דוקטוריאליים לקידום נשים במדע
התוכנית החלה בשנת 2007 ומחלקת כל שנה 10 פרסים בסכום של עד 25,000 דולרים אמריקאים בשנה, למשך שלוש שנים. הפרס מהווה תוספת למלגת ההשתלמות הבת-דוקטוריאלי בחו"ל ומיועד לדוקטורנטיות ישראליות מצטיינות מכל אוניברסיטאות המחקר בארץ בתחומי מדעי החיים, פיזיקה, כימיה, מתמטיקה ומדעי המחשב.
עד כה ניתנו 155 פרסים וכ-72% מהזכות שסיימו את ההשתלמות נקלטו כחברות סגל בישראל או בחו"ל.

בשנה זאת לא יצא קול קורא חדש, אך, התמיכה בזכות הפעילות המשיכה.

פרס לעידוד ולפיתוח קריירה

זוהי תוכנית חדשה אשר הושקה השנה, התוכנית מעניקה ל-10 זכות פרס כספי בסך של 35,000 דולר לשנה, למשך שנתיים. הפרס ניתן למי שכבר נמצאת בפוסט-דוקטורט משנה שניה ומעלה. אנו מעניקים את הפרס בשנים שההכנסה יורדת ממלגות היציאה לפוסט וזה מאפשר לאתר נשים מוצלחות ולהיות איתן בקשר לטובת חזרה למשרה באונברסיטאות בישראל (זכיה בפרס אינה מבטיחה משרה). בנוסף לפרס הכספי, הן מקבלות ליווי אישי ע"י איש מקצוע להתמודדות עם דילמות מקצועיות ואישיות. התוכנית זכתה להצלחה רבה והגישו מועמדות כ- 64 פוסטיות בוגרות האונברסיטאות השונות בישראל.

פרס לעידוד השתלמות פוסט-דוקטורט משולב

המכון מציע מלגה המאפשרת לנשים השתלמות פוסט-דוקטורט משולבת במכון ויצמן ובמעבדה נוספת בחו"ל ללא צורך להעתיק את המגורים. המועמדות שוהות במעבדה בחו"ל לתקופות קצרות לשם מחקר ובכך רוכשות את החשיפה והניסיון בעבודה בחו"ל הכה חיוניים להתפתחותן המדעית. התקווה היא שהתנסות זו תעזור לנשים שאין באפשרותן לנסוע לתקופה ממושכת לפוסט בחו"ל ולפתוח להן אפשרות עתידית למשרה אקדמית בארץ. גובה המלגה הינו שווה ערך למלגה פוסט דוקטוראלית במכון ויצמן ובנוסף, 10,000 דולר אמריקאים לשנה למשך שנתיים לצורך כיסוי עלויות נסיעה ושונות. התוכנית מנוהלת ע"י מדרשת פיינברג יחד עם המערך לקידום נשים.

משרת "גשר"

יוזמה זאת של מכון ויצמן מאפשרת לנשים אשר אינן יכולות להישאר בחו"ל בשנה האחרונה של הפוסט-דוקטורט מסיבות שונות, להשלים את הפוסט ע"י קבלת מעמד של מתמחה בכירה במכון ויצמן למשך שנה, המכון נותן את ההזדמנות לסיים את הפוסט ובכך להגדיל את הסיכויים להמשיך במשרה אקדמית בעתיד. המשרה מותנת באישור הדיקן וראש המחלקה. השנה לקחה חלק בתוכנית פוסטית אחת בפקולטה למדעי החיים.

5. כלל הקמפוס

ועדת מגדר

הוקמה ע"י נשיא המכון ועדת מגדר רשמית של המוסד, יו"ר הוועדה פרופ' עידית שחר וחברי הוועדה מהאוכלוסיות השונות של המכון (מדענים, דוקטורנטים, פוסט-דוקים, מדעני סגל ונציגות מסגל מנהלי-טכני).

הוועדה התכנסה אחת לחודש לערך ועסקה בשלב ראשון באיסוף נתונים ובניתוח הצרכים של האוכלוסיות השונות ביחס למגדר, גיבשה דרכי פעולה שחלקם כבר יושמו (מפורטים בדו"ח בסעיפים השונים).

יום האישה

השנה בחרנו לציין את יום האישה באירוע מיוחד לכלל הקמפוס. הוקמה ועדה מארגנת של סטודנטיות, אשר הוציאו "קול קורא" וארגנו כנס בסגנון "טד", שבו הציגו נשים מהאוכלוסיות השונות

את המחקר שלהן בהרצאות קצרות. מי שנבחרה להציג קיבלה ליווי והכנה ע"י סדנה מיוחדת להגשת המדע. הכנס נחל הצלחה מרובה.

מפגשים והרצאות

התקיימה הרצאה בזום לכלל הקמפוס במסגרת סדרת הרצאות אשר מפגשיה את אוכלוסיית המכון עם נשות מפתח בתעשייה.

פרויקט חדרי הנקה

השנה השלמנו את פרוייקט חדרי ההנקה בקמפוס, כעת, ניתן למצוא את מיקומם של חדרי ההנקה במפת הקמפוס, עם פירוט למה נמצא בכל חדר מבחינת ריהוט, מקרר, כיור וכו'. במסגרת הפרוייקט הוקמו חדרים חדשים ושופצו חדרים קיימים. חדרי ההנקה נמצאים בשימוש גבוה ומשמשים כפינה שקטה, אינטימית ורגועה לאמהות צעירות המגיעות לשאוב חלב.

אתר אינטרנט

אנו מתחזקות בצורה שוטפת אתר שבו אפשר למצוא את המידע על התוכניות השונות של המערך, המלגות, פעילויות וכתבות שונות. אתר זה משמש הן את אוכלוסיית המכון והן משתמשות מהארץ והעולם. בנוסף, אנו בתהליך של בניית אתר חדש, מעודכן ומשופר.

מערכת BI

במהלך שנה זאת הושלמה הקמתה של מערכת נתונים (BI) אשר הותאמה לצרכים של המערך לקידום נשים, כעת, אנו יכולות להפיק נתונים ודוחות לגבי נשים וגברים במכון עם משתנים שונים בצורה עצמאית לפי הצורך.

תערוכת ציורים

השנה יצאנו בקול קורא לתחרות ציורים לכלל ילדי קהילת מכון ויצמן (עד גיל 15). הילדים התבקשו לצייר מדעניות בצורה חופשית. ההצלחה היתה מסחררת, זכו בתחרות 10 ציורים מרהיבים וכל שאר הציורים (כ-90 ציורים) נתלו בתערוכה במערך לקידום נשים במדע. נערכה פתיחה חגיגית לתערוכה עם הציורים הצעירים. התערוכה פתוחה לקהל הרחב ופוקדים אותה מבקרים מידי יום.

הטמעת עברית שיוויונית

השנה הוכנה תוכנית עבודה מפורטת להטמעת תהליך העברית השיוויונית במכון ויצמן. נשיא מכון ויצמן יצא באיגרת והשיק את התוכנית לעברית שיוויונית בקמפוס, השנה נערך מפגש פתיחה למהלך בהובלתו של נשיא המכון ונכחו בו כל חברי הנהלת המכון הבכירה. התהליך, בשיתוף אגף משאבי אנוש ימשיך במהלך שנה הבאה ויכלול סדנאות לאוכלוסיות אשר עובדות ומוציאות תקשורים בעברית על מנת למקסם את השימוש בשפה מכילה ושוויונית.

הדרכות הטיה בלתי מודעת

השנה הוכנה תוכנית עבודה מפורטת לייצר מודעות להטיה בלתי מודעת, בעיקר ע"י סדנאות בנושא התהליך המשיך השנה כאשר חברי וועדות הקידום והקבלה למכון ויצמן ומדעני המכון בחלוקה למחלקות השונות עברו סדנאות מותאמות להטיה בלתי מודעת ע"י מדענים אחרים. בנוסף, אגף משאבי אנוש עברו סדנה בנושא ובמהלך שנה הבאה הסדנאות יורחבו למחלקות ואגפים נוספים ע"פ תוכנית העבודה.

סיכום

במהלך השנה המערך שלנו תמך בלא מעט נשים מדעניות מהמכון ובחו"ל בסוגיות שונות, ניסינו למצוא פתרונות, לתמוך ולתת עצה טובה בסיטואציות שצצו, קלות ולא פשוטות כאחת, על מנת שיוכלו להתמודד, להצליח ולהמשיך במחקר שלהן. אנו מעודדות יוזמות חדשות ורעיונות שמגיעים מרחבי הקמפוס בהקשר של קידום הנשים ותומכות במידת האפשר הן כספית והן מקצועית, על כן ניתן לראות כפי שמתואר לעיל את שילובן ותמיכתן של נשים שונות כיוזמות ומארגנות הפעילויות.